

- KLAKKSVÍK Í DAG

Bátur við 4 smádreingjum hvældist.

Mánadagin seinrapartin fóru 4 dreingir í 12—14 ára aldrinum at flota bát á Borðoyarvík. Tað var væl av brimi. Sum teir róðu fram- við landi breyt utanfyri. So stórt var brotið, at báturin hvældist eftir endanum. Allir dreingirnir komu undir bátin. Ein dyrgingarbátur, ið var staddur har nærhendis bjargaði tveimum av dreingjunum. Hinar báðar bjargaði Karl, sonur Simun Andreasen, keypm. Hann var staddur á landi, leyp á bláman beinan vegin sum óhappi hendi, fekk fatur á hesum báðum og svam aftur á land. Hetta má sigast at vera eitt sjáldan heppið bragd av einum 15 ára gomlum unglingi.

Marinari fastsettur.

Mánadagin hevði ein av mann- ingini á Rolf Krake tikið spritt av eini kumpass umborð og drukkið seg fullan. Tá ið hann hetta hevði gjørt, slapp hann sær til rýmingar, men politiið var í holunum á hon- um, áðrenn hann var sloppin lang- vegis. Úrslitið var, at hann slapp at sita 40 dagar í Tinganesi.

Rættarfundirnir.

Longu á fyrsta rættarfundinum varð avgjört, at teir, ið tiknir verða skulu til grundlógaravhoyringar fyri læstum hurðum. Á rættarfundinum mikudagin mótmælti verjarin, Birk, hesum avhoyringarhátti. Ógvisligar søgur gingu í bygðini um teir, ið fastsettir vóru, tessvegna var tað

bæði rimiligt og av stórum týdn- ingi, at almenningurin fekk at vita, hvat ið fór fram undir avhoyring- um, og hvat hesir vóru sekir í. Dómarin helt onga orsök vera til at broyta ta nýttu mannagongdina.

Fugloy innkomin við 270 tn. og Carlton við 412 og 3 t. av agnsild.

Ein ógviliga stór mannfjöld var stódd á kajuni sunnukvöldið, tá ið N. J. Rasmussen, prestur, fór av stað við Trondhjem. Karl Andrea- sen, form. kirkjuliðræðsins, helt røðu fyri prestinum, og presturin takkaði og heilsaði mannagongdini í stuttari røðu.

Klakksvíkar skúli heldur heystfri- mánadag, týsdag og mikudag í komandi viku.

Hvør skal betala?

Tað eru ymiskar hugsanir um, hvørt okkara samfelag verður skipað á einum røttum og uppbyggiligum grundarlagi. Hesa hugsan eru flokkarnir og bløð teirra ógvuliga hørð hvor ímóti øðrum um, og hvør flokkur heldur seg hava rætt. Hetta kann alt vera gott nokk, men øll duga at siggja tað, at okkara samfelag verður stýrt á einum so ósunnnum og niðurbrot- andi sjónarmiði, tí tann vegin, ið tað gongur, er alt nærri og nærri gravarbakkanum — tó okkara ráð- anda menn halda tað standa sera væl til.

Sitandi stýri hevur skjótt sitið í 5 ár við landsins róður, undantik- in er tó tann eini landsstýrismað- urin, og tað eigur alt annað enn tækk og rós fyri sítt stýrslag. Eitt av bløðunum sum mangan hevur stórar verjurøður um sitandi lands- stýri, visir seg nú at hava skift ham og ásannar at okkara sam- felagshjól mala alt annað enn væl.

Nú er tað so, at tað verður sagt við vissu at Føroyar skulu fáa sjálvstøðuga radiostøð, sum sjálvandi kostar okkara samfelag nógvan pening, og hesum finnst Føroyat. ógvuliga harðliga at í oddagrein síni fyri 24. sept., sum hon nevnr »Hvør skal betala?» Tað er gudsbarnið, ið batnar.

Tað er ógvuliga gott at eisini Føroyat. kann verða komið so mikið fram, at tað kann siggja hvussu vitleyst okkara samfelag verður hagraitt. Sum áður fram- hildið her í blaðnum ber tað sjálv- andi ikki heilt væl til hjá einum landsstýri at sita heilt hendur í

favn; men um landsstýrið tekur sær nakað fyri, so er tað so heilt burtur úr vón og viti, sum nú t.d. rúsdrekkaalógin og radiostøðin o. a. t. av líknandi slag sum nú ikki er so hart neyðugt at oyðsla tíð og pening burtur til í einum so niður undir komnum samfelag sum okk- ara. — Hvat verður gjørt av hes- um góðu harrum fyri at stuðla landsins vinnu mest møguligt ið skal uppihalda okkara neyðstadda samfelag. Fyrst tá innløgukeldur okkara eru gjørdar so rikar sum gjørligt — tá fyrst hava vit ráð at hugsa um at útbyggja okkum mentunarlaga — og ikki fyrr.

Sum Føroyat. sigur, har skattur og tollur er størsta innløgukeldan, har má okkurt verða galið. Fø- royatíðindi kemur sum ketta upp úr høvdatroggið, tí tað veit fullvæl at sitandi stýri ongantíð hevur havt nakran sum helst áhuga fyri at nœra mest møguligt um inn- tøkukeldur landsins — tað hevur bert havt eitt fyri eyga — at dikja fólkio undir í tollum og skattum — og tað í dýrum dómi. Møguliga kann landsstýrið halda tað standa væl til so leingi tað ikki er blivið so galið, at hvør einasti íbúgvári landsins noyðist at súgva sínar egnu fingrar. Eitt tað greffligasta dømi um, hvussu lítið ið gjørt verður fyri at stuðla ein av landsins mest týðandi tátum — fiskivinnuni — er tað, at okk- ara sjófarandi fólk noyðist at leita sær burtur til okkara grannalond fyri at kunna uppihalda sær og húski sínum. Slikt er ein so stór skomm fyri okkara stýri, at tað nærsagt er ein óbøtulig skomm. Hóast alt hetta, so verður tað

kortini hildið standa væl til, men tibetur er tað tó onkur, sum dugur at siggja brekini og skeivleikan í stýrslagnum. Okkara landsstýris- menn royna at ferðast víða um knøttin fyri at umboða okkum vinnuliga, mentunarlaga og á ein hvønn annan hátt — men hvat verður burtur úr øllum hesum miklu ferðum — uttan bert ein peningaoyðan, sum neyðars fátæka og neyðstadda slitmannafjöld noyð- ist at gjalda aftur í dýrum dómi.

Oddagreinin í Føroyat. er skila- góð, og er tað ógvuliga stuttligt at siggja at Føroyat. vil víðganga samfelagsins missroktu viðurskiftir so væl. Men tá ið Føroyat. sigur, at tað ikki nyttar at leggja skuld- ina yvir á lögting og landsstýrið, so haldi eg at tað roynir at krúpa sær uttanum veruleikan — tí hvør skal hava skuldina fyri sam- felagsins misrokt — uttan lögting og landsstýrið — og tá helst lands- stýrið. »Alle ville Herrer være, men ingen vil paa Sækken bære». Tað er ikki bert at troðka seg fram at teimum feitaðu og týdn- ingarmestu sessum landsins, og so tá ið ástandur onga ábyrgd hava av nokrum.

Nei, slikt fer ikki at bera til. Sum Herluf Trolle segði á sinni við vinmann sín, professarin Hem- mingsen: »Hví bera vit gullketur og eiga jarðagóðs og vilja vera hægri enn aðrir. Vilja vit hava tað søta, megu vit eisini taka við tí beiska».

Tað fer tí ikki at bera til at skjóta skuldina uppá einstaklingin fyri misrokt samfelagsins, men teir menn, ið hava troðka seg fram til hesar feitu sessir megu taka ábyrgd- ina — og ábyrgdin er teirra.

D. J. Sørensen.

Tey hálsvævnast.

Sum mangan fyrr sagt hava Dimmal. og Dagbl. altíð hug at hálsvævnast, tá ið onkur beista- gerðin er, sum skal fremjast. So rørandi sameint sum nú er sjáldan at siggja Dimmal. og Dagbl. vera, ja, tey nærsagt skriva við sama tóna, so ein væl kundi trúð at hesi bæði bløð vórðu skrivaði av sama penni.

Men so væl sótu tey ikki um sátt, tá ið kongsjørðin skuldi yvir- takast og somuleiðis tá ið silda- sølusáttmálin til Sovjet miseydn- aðist — men nú? Dimmal. og Dagbl., ið hava verið styggasta andstöða Norðoyinga, royna tó av øllum kreftum at villileiða fólk- og kasta skarn í eyguni á teimum við at siga tað, at tað eru hinir flokk- arnir, fyrst javnaðarflokkurin, sum hava skuldina fyri henda bardaga, sum nú fer fram millum landsmenn, og teir sjálvir eru hvítir einglar.

Men ikki skulu tey leggja í at trúgva, at fólk hevur fylgt so lítið við tí, sum er farið fram í hesum máli, at tey fáa tey at trúgva tí, at landsstýrið og tess láturverjur eru heilt óskyldug í øllum tí, sum fram er farið í hesum máli nei, slikt nyttar púra einki at bliva við

at mæna um og treskja niður í fólk. Hvussu nógv ið gongur á Dagbl. og Dimmal. í hesum døg- um er besta prógvi fyri, at Diml. sendi út eykblað hósd. 29. sept. og somuleiðis Dagbl. í hálfvart stódd hósd. 6. í h., hevði sostatt ikki umber at biða til friggjadagin — alt av politiskari trong.

At lóg og rættur er og má verða í einum hvorum landi, stend- ur ivaleyst øllum Føroyingum greitt, men tað er neyvan »lóg og rættur«, sum Dimmal. og Dagbl. liggur fremst av øllum at hevja til skýggja; men tað man ivaleyst vera okkurt annað, sum er teimum dýrabarari enn teirra »lógarpæ- dika«, tí ikki at ivast í tí, at tað eru allir Føroyingar líka so lóg- lýdnir sum blaðstjórnarnir á Diml. og Dagblaðnum.

Tað nyttar púra einki at harm- ast yvir tað sum fram er farið í hesum seinastu døgum, og skjóta skuldina á Per og Pól, tí eingin kann hava meira skuld í hesum stríði, enn nettup teir, sum alla tíðina hava roynt av øllum alvi — í hvørjari sýftu at móstrítt Norðoyingum, og borið tað so- leiðis í band, at Norðoyingar skuldu koma í minniluta, hvussu tað so viki og vendi — alt fyri at trýsta sín vilja íggjognum, so- leiðis at Norðoyingar skuldu tapa sitt sameinta fólkaynski.

Hetta er tað ið verður rópt fyri at líða lóg og rætt. Landsstýrið og tess flokkar skulu bara gera sær tað greitt, at tann ófriður, sum læknamálið hevur elvt av sær, verður neyvan at ganga nokrum Føroyingi aftur av minni, so leingi sum hesir klettat halda, og ikki er hetta teimum til nakran heiður og sóma, hvørki á ein ella annan hátt.

Tað man heldur ikki vera nakað loynimál, at øll eru meira og minni uppskakaði av hesum óhugna luga stríði, ið visir seg at verða ógjørligt at loysa á tann hátt, at báðir partar kunna koma aftur til sættis. Og man ikki landsstýrið og tess flokkar hava mist hald sitt í nógvum av sínum veljarum, av tí sum fram er farið síðan seinasta val?

Hetta er neyvan at ivast í — og heldur ikki so lógið. Eitt tað besta prógv fyri hesum er tað, at mætastu Dagblaðs- menninir eru farnir at vamlast við tað og siga tað frá sær — og ynskja tað at hekkfelt til.

Ja, einki uttan harðar ábreiðslur eigur landsstýrið og tess flokkar fyri tað, sum í hesum ári er farið fram millum Danir og Føroyingar — og serliga tað sum í seinastu døgum er hent. Danir eiga ikki stóra skuld fyri nakað av hesum, sum nú fer fram, tí so væl sum tað pínir mangt føroyskt hjarta, so pínir hetta eisini sáran mangan Dana. Nei, vit skulu bert siga sum hin kendi Normaðurin segði: »Tilbake sitter landsstyret med skammen».

D. J. Sørensen.